

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 150/2017-11

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 2. marca 2017 v senáte zloženom z predsedu Ladislava Orosza, zo sudkyne Ľudmily Gajdošíkovej (sudkyňa spravodajkyňa) a sudcu Lajosa Mészárosa predbežne prerokoval sťažnosť obchodnej spoločnosti GALADEL, s. r. o., Ohrady 391, právne zastúpenej advokátom JUDr. Róbertom Bockaničom, Seberíniho 1, Bratislava, vo veci namietaného porušenia jej základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Okresného súdu Bratislava V sp. zn. 14 C 194/2012 zo 16. júla 2015 a uznesením Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 10 Co 372/2015 z 21. septembra 2015 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť obchodnej spoločnosti GALADEL, s. r. o., o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 4. decembra 2015 doručená sťažnosť obchodnej spoločnosti GALADEL, s. r. o., Ohrady 391 (ďalej len „sťažovateľka“), právne zastúpenej advokátom JUDr. Róbertom Bockaničom, Seberíniho 1, Bratislava, ktorou namieta porušenie svojho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy

Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Okresného súdu Bratislava V (ďalej len „okresný súd“) sp. zn. 14 C 194/2012 zo 16. júla 2015 (ďalej len „uznesenie okresného súdu“) a uznesením Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 10 Co 372/2015 z 21. septembra 2015 (ďalej len „napadnuté uznesenie“).

Zo sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že sťažovateľka podala „v mesiaci október 2012 na Okresnom súde Bratislava V návrh na zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva k nehnuteľnosti... Predmetný spor bol na Okresnom súde Bratislava V vedený pod č. k. 14 C/194/2012.“.

Sťažovateľka uvádza, že „[v] uvedenej veci bol zo strany Okresného súdu Bratislava V vyrubený súdny poplatok na sumu 6.437,- EUR. Sťažovateľ predmetný poplatok v lehote určenej súdom nezaplatil, nakoľko podľa neho Okresný súd vyrubil súdny poplatok za konanie v rozpore so zákonom. V nadväznosti na to Okresný súd Bratislava V vydal dňa 16. 07. 2015 uznesenie pod č. k. 14 C/194/2012-92, ktorým konanie vo veci zrušenia a vyporiadania podielového spoluvlastníctva k hore uvedenej nehnuteľnosti zastavil. Proti predmetnému uzneseniu podal sťažovateľ odvolanie pričom namietal spôsob vyrubenia súdneho poplatku.

Krajský súd v Bratislave o podanom odvolania zo strany sťažovateľa o ňom rozhodol tak, že vydal uznesenie č. k. 10 Co/372/2015-101, ktorým potvrdil uznesenie Okresného súdu Bratislava V, ktorým bolo konanie vo veci zrušenia a vyporiadania podielového spoluvlastníctva k nehnuteľnosti... zastavené.“.

Sťažovateľka poukazuje na skutočnosť, že podala „okrem hore uvedeného návrhu aj ďalšie návrhy na zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva k nehnuteľnosti, pričom tieto návrhy boli podané taktiež na Okresnom súde Bratislava V“.

V tejto súvislosti sťažovateľka uvádza, že „[v] konaniach vedených Okresným súdom Bratislava V pod č. k. 24 C/212/2012, 24 C/196/2012 alebo 12 C/195/2012 bol zo strany súdu vyrubený súdny poplatok iba vo výške niekoľko sto eur, čo zrejme kontrastuje s výškou

v akej bol vyrubený súdny poplatok v konaní vedenom Okresnom súde Bratislava V pod č. k. 14 C/194/2012. Konkrétne bol v týchto konaniach vyrubený súdny poplatok nasledovne:

- v konaní 24 C/212/2012 bola výška súdneho poplatku vyrubená na sumu 398,- EUR;
- v konaní 24 C/196/2012 bola výška súdneho poplatku vyrubená na sumu 199,- EUR;
- v konaní 12 C/195/2012 bola výška súdneho poplatku vyrubená na sumu 751,50 EUR.“.

Sťažovateľka namieta, že okresný súd svojím uznesením „nesprávne, nepochopiteľne a v rozpore so zákonom odchyľil od svojej predchádzajúcej praxe pri určovaní výšky súdneho poplatku vo veci zrušenia a vyporiadania podielového spoluvlastníctva k nehnuteľnostiam a súdny poplatok vyrubil podľa odlišného zákonného ustanovenia. V dôsledku toho nebol súdny poplatok určený v porovnateľnej výške ako tomu bolo u troch vyššie uvedených konaní, ale výška súdneho poplatku dosiahla až sumu 6.437,- EUR. Takáto výška súdneho poplatku je neodôvodnená, nakoľko predmetom konania je rovnako ako v ostatných troch konaniach zrušenia a vyporiadania podielového spoluvlastníctva k nehnuteľnostiam, ktorých parametre sú porovnateľné s nehnuteľnosťou o ktorej vyporiadanie išlo v konaní vedenom pod č. k. 14 C/194/2012.“.

Sťažovateľka svoju argumentáciu v podstatnej časti opiera o tvrdenie, že „Okresný súd Bratislava V v konaní č. k. 14 C/194/2012-92 a Krajský súd v Bratislave v konaní 10 Co/372/2015-101 sa v rozpore so zákonom nepridržiali svojej rozhodovacej praxe vo veci vyrubovania súdnych poplatkov, ich postup má za následok nepredvídateľnosť súdneho rozhodnutia vo veci súdnych poplatkov a ich rozhodnutia v uvedených konaniach je možné označiť ako svojvoľné resp. arbitrárne. Ich postupom bola sťažovateľovi odňatá možnosť uplatniť jeho práva v konaní pred súdom, nakoľko nesprávne vyrubený súdny poplatok vo výške ďaleko presahujúcej správne určenú výšku súdneho poplatku ho ipso facto vylúčil z možnosti konať pred súdom v dôsledku toho, že jeho finančná situácia neumožňovala zaplatenie súdneho poplatku v takejto výške. Sťažovateľ podával

samotné návrhy na zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva v dobrej viere, že výšku súdnych poplatkov vyrubených zo strany súdu môže predvídať, a že táto ich výška bude zodpovedať zákonu. Okresný súd Bratislava V a Krajský súd v Bratislave však v dôsledku ich postupu odňali sťažovateľovi možnosť, aby jeho vec bola v súdnom konaní čo i len prejednaná.“.

Na základe týchto skutočností sťažovateľka navrhuje, aby ústavný súd po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie nálezom takto rozhodol:

„Základné právo sťažovateľa na spravodlivé súdne konanie vyplývajúce z čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a čl. 46 ods. 1 Ústavy SR uznesením Krajského súdu v Bratislave č. k. 10 Co/372/2015-101 zo dňa 21. septembra 2015 a uznesením Okresného súdu Bratislava v č. k. 14 C/194/2012-92 zo dňa 16. júla 2015 bolo porušené.

Uznesenie Krajského súdu v Bratislave č. k. 10 Co/372/2015-101 zo dňa 21. septembra 2015 a uznesenie Okresného súdu Bratislava V č. k. 14C/194/2012-92 zo dňa 16. júla 2015 sa zrušuje a vec sa Okresného súdu Bratislava V vracia na ďalšia konanie.

Krajský súd v Bratislave je povinný uhradiť sťažovateľovi trovy konania do 15 dní od doručenia tohto nálezu na účet jeho právneho zástupcu.“

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd

každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

II.1 K namietanému porušeniu sťažovateľkou označených práv napadnutým uznesením okresného súdu

Z čl. 127 ods. 1 ústavy vyplýva, že systém ústavnej ochrany základných práv a slobôd je rozdelený medzi všeobecné súdy a ústavný súd, pričom právomoc všeobecných súdov je ústavou založená primárne („... ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd“) a právomoc ústavného súdu len subsidiárne.

Z princípu subsidiarity vyplýva, že právomoc ústavného súdu poskytnúť ochranu základným právam a slobodám je daná iba vtedy, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhodujú všeobecné súdy. Ústavný súd sa pri uplatňovaní svojej právomoci riadi zásadou, že všeobecné súdy sú ústavou povolané chrániť nielen zákonnosť, ale aj ústavnosť. Preto je právomoc ústavného súdu subsidiárna a nastupuje až vtedy, ak nie je daná právomoc všeobecných súdov (m. m. IV. ÚS 236/07). Ak ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti zistí, že sťažovateľ sa ochrany základných práv alebo slobôd môže domôcť využitím jemu dostupných a účinných prostriedkov nápravy pred iným súdom, musí takúto sťažnosť odmietnuť z dôvodu nedostatku právomoci na jej prerokovanie (m. m. IV. ÚS 115/07).

Sťažovateľka namieta porušenie svojich práv napadnutým uznesením okresného súdu; okresný súd napadnutým uznesením konanie zastavil a žiadnemu z účastníkov nepriznal náhradu trov konania.

Zo zistení ústavného súdu vyplýva, že sťažovateľka využila svoje právo podať proti napadnutému uzneseniu okresného súdu odvolanie, o ktorom bol oprávnený a aj povinný rozhodnúť krajský súd. Právomoc krajského súdu rozhodnúť o odvolaní sťažovateľky v danom prípade vylučuje právomoc ústavného súdu a zakladá dôvod na odmietnutie sťažnosti podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu nedostatku svojej právomoci.

II.2 K namietanému porušeniu sťažovateľkou označených práv napadnutým uznesením

Podľa ustálenej judikatúry ústavného súdu za zjavne neopodstatnenú sťažnosť možno považovať takú sťažnosť, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mal preskúmať po jej prijatí na ďalšie konanie (napr. II. ÚS 70/00, IV. ÚS 66/02, I. ÚS 56/03, III. ÚS 263/03, II. ÚS 98/06, III. ÚS 218/07, III. ÚS 214/2010).

Argumentácia sťažovateľky sa primárne odvíja od porovnávania sumy uznesením okresného súdu vyrubeneho súdneho poplatku s poplatkami vyrubenými v iných konaniach o zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva.

Ťažiskom argumentácie sťažovateľky je jej tvrdenie, že v dôsledku nesprávneho postupu pri vyrubovaní súdneho poplatku *„bola sťažovateľovi odňatá možnosť uplatniť jeho práva v konaní pred súdom, nakoľko nesprávne vyrubeny súdny poplatok vo výške ďaleko presahujúcej správne určenú výšku súdneho poplatku ho ipso facto vylúčil z možnosti konať pred súdom v dôsledku toho, že jeho finančná situácia neumožňovala zaplatenie súdneho poplatku v takejto výške“*.

Sťažovateľka namieta porušenie označených práv tým, že krajský súd napadnutým uznesením potvrdil uznesenie okresného súdu, ktorým bolo konanie zastavené z dôvodu nezaplatenia súdneho poplatku vyrubeneho za návrh sťažovateľky na zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva k nehnuteľnosti podľa § 2 ods. 1 písm. a), § 5 ods. 1 písm. a), § 5 ods. 2, § 8 ods. 1, § 10 ods. 1 prvej a druhej vety a § 10 ods. 3 zákona Slovenskej národnej rady č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o súdnych poplatkoch“).

Sťažovateľka sa prostredníctvom svojich námietok snaží dosiahnuť zrušenie napadnutého uznesenia o zastavení konania z dôvodu svojej nespokojnosti so sumou súdneho poplatku, ktorého nezaplatenie viedlo k zastaveniu konania. Krajský súd svoje rozhodnutie v podstatnej časti týkajúcej sa preskúmania uznesenia okresného súdu odôvodnil takto:

«V prejednávanej veci ide v poradí o druhé rozhodnutie súdu prvého stupňa, keď uznesenie zo dňa 30. mája 2014, č. k. 14 C/194/2012-76, ktorým bolo konanie pre nezaplatenie súdneho poplatku zastavené a rozhodnuté o trovách konania, zrušil Krajský súd v Bratislave uznesením zo dňa 30. septembra 2014, č. k. 2 Co/681/2014-84 z dôvodu, že súd prvého stupňa uložil navrhovateľovi poplatkovú povinnosť v nesprávnej výške.

Súd prvého stupňa postupoval po zrušení v poradí jeho prvého rozhodnutia v intenciách uznesenia odvolacieho súdu a navrhovateľa vyzval na zaplatenie súdneho poplatku za návrh v sume 6. 437 eur, t. j. zo sumy 107. 290,75 eur za spoluvlastnícky podiel žiadaný navrhovateľom 2/8 pozemku registra „E“ s parc. č. 3142 o výmere 8. 633 m², t. j. pozemku registra „C“ s parc. č. 935/35 o výmere 6.475 m² v celkovej hodnote 321.872,25 eur, podľa znaleckého posudku č. 13/2013 zo dňa 08. 03. 2013 a v súlade s § 7 ods. 9 zák. č. 71/1992 Zb.»

Krajský súd po citovaní § 2 ods. 1 písm. a), § 5 ods. 1 písm. a), § 6 ods. 1, § 7 ods. 1 prvej vety, § 7 ods. 9 a § 10 ods. 1 prvej a druhej vety zákona o súdnych poplatkoch v odôvodnení ďalej uvádza, že „[z] obsahu spisu vyplýva, že právnenému zástupcovi navrhovateľa bola výzva na zaplatenie súdneho poplatku doručená dňa 04. 05. 2015, avšak

navrhovateľ v súdom prvého stupňa stanovenej desaťdňovej lehote, súdny poplatok za návrh nezaplatil.

Súd prvého stupňa dospel k správne právnemu záveru, že v posudzovanej veci boli splnené všetky zákonné podmienky na zastavenie konania pre nezaplatenie súdneho poplatku za návrh, nakoľko navrhovateľ si svoju poplatkovú povinnosť nesplnil a súdny poplatok za návrh nezaplatil ani do konca lehoty na podanie odvolania.

Odvolačí súd sa nestotožnil s tvrdením navrhovateľa v podanom odvolaní žiadajúceho napadnuté uznesenie zrušiť z dôvodu zosúladenia vyrubovania súdneho poplatku za návrh s už prejednanými vecami, nakoľko súdu prvého stupňa uvedená povinnosť nevyplýva zo žiadneho právneho predpisu a preto odvolací súd napadnuté uznesenie ako vecne správne potvrdil podľa § 219 ods. 1, 2 O. s. p.“

Podľa konštantnej judikatúry ústavný súd nie je súčasťou systému všeobecných súdov, ale podľa čl. 124 ústavy je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

Pri uplatňovaní tejto právomoci ústavný súd nie je oprávnený preskúmavať a posudzovať ani právne názory všeobecného súdu, ani jeho posúdenie skutkovej otázky. Úlohou ústavného súdu totiž nie je zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách. Posúdenie veci všeobecným súdom sa môže stať predmetom kritiky zo strany ústavného súdu iba v prípade, ak by závery, ktorými sa všeobecný súd vo svojom rozhodovaní riadil, boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne. O arbitrárnosti (svojevôli) pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natoľko odchýlil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam (mutatis mutandis I. ÚS 115/02, I. ÚS 12/05, I. ÚS 352/06).

Úlohou ústavného súdu bolo posúdiť, či napadnutým uznesením, ktorým krajský súd potvrdil uznesenie okresného súdu o zastavení konania, bolo porušené základné právo sťažovateľky podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a jej právo podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu. Rozsudok musí byť vyhlásený verejne, ale tlač a verejnosť môžu byť vylúčené buď po dobu celého, alebo časti procesu v záujme mravnosti, verejného poriadku alebo národnej bezpečnosti v demokratickej spoločnosti, alebo keď to vyžadujú záujmy maloletých alebo ochrana súkromného života účastníkov alebo, v rozsahu považovanom súdom za úplne nevyhnutný, pokiaľ by, vzhľadom na osobitné okolnosti, verejnosť konania mohla byť na ujmu záujmom spravodlivosti.

Ústavný súd si pri výklade práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo na spravodlivé súdne konanie, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (IV. ÚS 195/07).

O zjavnú neodôvodnenosť alebo arbitrárnosť súdneho rozhodnutia ide spravidla vtedy, ak ústavný súd zistí interpretáciu a aplikáciu právnej normy zo strany súdu, ktorá zásadne popiera účel a význam aplikovanej právnej normy, alebo ak dôvody, na ktorých je založené súdne rozhodnutie, absentujú, sú zjavne protirečivé alebo popierajú pravidlá formálnej a právnej logiky, prípadne ak sú tieto dôvody zjavne jednostranné a v extrémnom rozpore s princípmi spravodlivosti (III. ÚS 305/08, IV. ÚS 150/03, I. ÚS 301/06).

Z odôvodnenia napadnutého uznesenia nevyplýva žiadny z uvedených predpokladov signalizujúcich neústavnosť rozhodnutia. Sťažovateľka, ktorá neuhradila súdny poplatok vyrubený za svoj návrh, sa dovoľáva zrušenia napadnutého uznesenia o zastavení konania a pokračovania v konaní o jej návrhu, avšak bez relevantnej ústavnoprávnej argumentácie.

Keďže krajský súd sa (už po druhýkrát) zaoberal podstatným argumentom sťažovateľky, že suma vyrubeneho súdneho poplatku (ktorého nezaplatenie viedlo k zastaveniu konania) bola nesprávna a v rozpore so zákonom, pričom napadnuté uznesenie zrozumiteľne odôvodnil, ústavný súd nemá dôvod zasahovať do jeho rozhodovacej kompetencie. Na uvedenom nič nemení ani skutočnosť, že vyrubení súdny poplatok v zastavenom konaní je niekoľkonásobne vyšší, ako sťažovateľka vzhľadom na svoju skúsenosť z iných konaní o zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva k nehnuteľnosti očakávala, keďže jediným zákonným východiskom pre určenie súdneho poplatku je § 7 ods. 9 zákona o súdnych poplatkoch, podľa ktorého „v konaní o zrušení a o vyporiadaní podielového spoluvlastníctva je základom poplatku cena podielu žiadaného navrhovateľom“. Rozdielny základ poplatku je dôvodom rozdielne vyrubeneho súdneho poplatku v jednotlivých konaniach o zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva (ktorých účastníčkou je aj sťažovateľka).

Z pohľadu ústavného súdu treba považovať za rozhodujúce, že krajský súd svoj právny názor primerane odôvodnil, nepostupoval arbitrárne, rešpektoval zmysel a účel uvedených ustanovení Občianskeho súdneho poriadku, ako aj zákona o súdnych poplatkoch.

Argumentácia krajského súdu nie je vnútorne rozporná, predstavuje jeden z možných spôsobov právneho posúdenia uvedeného skutkového stavu. Ústavný súd zastáva názor, že argumentáciu krajského súdu možno považovať za dostatočnú a ústavne udržateľnú, a preto sťažnosť odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

Obsahom základného práva na súdnu ochranu (podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, ako aj práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru) nie je právo na rozhodnutie v súlade s právnym názorom účastníka súdneho konania, resp. právo na úspech v konaní (obdobne napr. II. ÚS 218/02, III. ÚS 198/07, II. ÚS 229/07, I. ÚS 265/07, III. ÚS 139/08). Odlišný právny názor sťažovateľky nemôže sám osebe bez ďalšieho zakladať porušenie práv podľa označených článkov ústavy a dohovoru.

Keďže sťažnosť bola odmietnutá, rozhodovanie o ďalších procesných návrhoch sťažovateľky v uvedenej veci stratilo opodstatnenie, preto sa nimi ústavný súd už nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 2. marca 2017